

Hajalan koulun lakkauttaminen 1.8.2027 alkaen

Opetuslautakunta 14.04.2026
2449/00.01.00.09/2026

Valmistelija

opetusjohtaja Inkeri Lahti, inkeri.lahti@salo.fi, 02 778 4688,
kasvatuksen ja opetuksen koordinaattori Minna Nurminen,
minna.nurminen@salo.fi, 02 778 4106, taloussuunnittelija Mirka Haanpää,
mirka.haanpaa@salo.fi, 02 778 2288, liikennepalvelupäällikkö Tanja
Ahola, tanja.ahola@salo.fi, 02 778 7714

Kouluverkkotarkastelun yleiset lähtökohdat

Tässä esityksessä tarkastellaan Hajalan koulun toiminnan jatkamisen edellytyksiä osana Salon kouluverkon tarkastelua. Kouluverkon tarkastelu perustuu koko kaupungin oppilasmäärän pitkään jatkuneeseen laskuun ja taloudellisiin edellytyksiin ylläpitää nykyistä kouluverkkoa tulevaisuuden oppilasmäärillä. Oppilasmäärän laskiessa kaikkia nykyisiä kouluja ei voida ylläpitää pedagogisesti laadukkaasti ja taloudellisesti kestävästi. Pienet oppilasryhmät ja useiden eri vuosiluokkien yhdistäminen samoihin opetusryhmiin vaikeuttavat opetussuunnitelman mukaista opetusta ja lisäävät eriarvoisuutta. Lasten määrän väheneminen vaikuttaa merkittävästi kaupungin saamaan valtionosuuteen tulevaisuudessa. Yksittäisen koulun lakkauttamisella on alueellisesti kylän tasolla merkittäviä vaikutuksia, mutta päätöksenteossa tulee tarkastella kaupunkia ja kouluverkkoa kokonaisuutena. Kunnan tulevaisuuden elinvoima edellyttää taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävää palveluverkkoa. Tavoitteena on turvata salolaisille oppilaille yhdenvertaiset ja laadukkaat oppimisedellytykset myös tulevaisuudessa.

Valmistelussa kouluverkkoa on tarkasteltu sekä valtuuston (24.2.2020 § 13) päätöksen perusteella, että kokonaisuutena.

Oppimisympäristöselvitykseen liittyvässä päätöksenteossa linjattiin, että koulun jatkamiseen otetaan kantaa, kun oppilasmäärä alittaa kolmena lukuvuotena peräkkäin 42 oppilaan rajan. Lisäksi kouluverkkoa on tarkasteltu kokonaisuutena em. valtuuston päätöksen ulkopuolella. Tämä tarkastelu on tehty sen perusteella, että vuoden 2020 jälkeen oppilasmäärien lasku on edelleen jatkunut valitettavan voimakkaasti.

Salon perusopetuksen oppilasmäärät ovat laskeneet ja tulevat laskemaan myös tulevaisuudessa syntyneiden lasten määrän perusteella. Taulukossa esitetään oppilasmäärän muutos vuodesta 2009 vuoteen 2031. Tulevien vuosien oppilasmäärät perustuvat Salon alueella syntyneiden lasten määrään.

Lukuvuosi	Oppilasmäärä	Vähennemä yhteensä
2009–2010	5664	
2014–2015	5510	-154
2019–2020	5230	-434
2025–2026	4375	-1289
2031–2032	3180	-2484

Taloudelliset vaikutukset

Lasten määrän kehityksellä on merkittävä vaikutus tulevien vuosien valtionosuuksiin. Vähenemän arvioidaan olevan noin 7,7 miljoonaa euroa vuodesta 2025 vuoteen 2031. Arvio on tehty tilastokeskuksen väestöennusteen pohjalta, ilman indeksikorotuksia vuoden 2025 hinnoilla laskettuna.

Alla olevassa taulukossa on esitetty ne kustannukset, jotka poistuvat mahdollisen koulun lakkauttamisen seurauksena. Taulukossa on luvut kaikkien valmistelussa mukana olevista kouluista. Luvut on laskettu tämän hetken kustannustason mukaisesti. On huomioitava, että alla olevan taulukon luvut eivät sisällä sellaisia opetuksen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia, joita syntyy, vaikka oppilaat siirtyisivät toiseen kouluyksikköön. Tällaisia kustannuksia ovat esimerkiksi koulutarvikkeet ja osa ateriakustannuksista. Taulukon luvut eivät myöskään sisällä erityisopetuksen ja koulunkäyntiohjaajien henkilöstökustannuksia, koska näiden henkilöstöryhmien kustannukset eivät vähene lakkauttamisen myötä, sillä palveluntarve säilyy oppilaiden siirtyessä muihin kouluihin.

Taulukko koulujen poistuvista käyttötalouden ulkoisista kustannuksista (euroa/vuosi) nykytoiminnan ja tämän hetken kustannustason mukaisesti.

Yksikkö	Opetus-henkilöstö	Ravitsemis-palvelut	Puhtaanapito-palvelut	Tilapalvelut, henkilöstö	Yhteensä
Hajalan koulu	213 000	21 800	20 800	10 000	265 600
Teijon koulu	140 000	8 300	30 300	9 000	187 600
Sirkkulan koulu	177 000	24 100	43 000	16 000	260 100
Hähkänän koulu	203 000	20 600	30 000	14 000	267 600
Yhteensä	733 000	74 800	124 100	49 000	980 900

Yksikkö	*Tilat muut kulut	Laskennallinen korjausvelka	**Koulukuljetus-palvelut
Hajalan koulu	26 000	401 000	0
Teijon koulu	17 000	657 000	0
Sirkkulan koulu	36 000	367 000	0
Hähkänän koulu	18 000	147 000	60 000
Yhteensä	97 000	1 572 000	60 000

* Jos kiinteistö jää tyhjilleen, kiinteistöön liittyvät muut kustannukset puolittuvat. Jos kiinteistö poistuu kaupungin omistuksesta, niin myös kustannukset poistuvat kokonaan.

** Arvioitu lisäkustannus koulukuljetuksista

Lapsivaikutusten arviointi, yleinen osuus

Nykyisen kouluverkon säilyttäminen tukee lasten arjen jatkuvuutta, ennakoitavuutta ja turvallisuuden tunnetta. Toisaalta hyvin pienissä yksiköissä vertaisryhmät voivat jäädä suppeiksi, useiden vuosiluokkien yhdistäminen samoihin opetusryhmiin voi vaikeuttaa opetuksen järjestämistä ja oppimisen tuen mahdollisuudet voivat olla rajallisemmat.

Koulujen yhdistämisellä suurempiin yksiköihin voidaan vahvistaa opetuksen laatua, oppimisen tukea, opiskeluhuollon palveluja ja oppilaiden yhdenvertaisuutta. Suuremmissa kouluissa on paremmat edellytykset järjestää pedagoginen tuki, erityisopetus, joustavat opetusjärjestelyt sekä tarjota laajemmat vertaisryhmät ja enemmän mahdollisuuksia kaverisuhteisiin ja yhteisöllisyyteen.

Samalla arvioinnissa on tunnistettu myös kielteisiä vaikutuksia. Keskeisiä riskejä ovat koulumatkojen piteneminen, turvallisuushaasteet, muutoksen aiheuttama kuormitus, kaverisuhteiden katkeaminen sekä kuulumisen ja turvallisuuden tunteen heikkeneminen erityisesti siirtymävaiheessa.

Kokonaisuutena arvioiden kouluverkon muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia lasten arkeen. Muutokset voivat olla lasten näkökulmasta perusteltuja, jos niillä turvataan pitkällä aikavälillä yhdenvertaiset ja laadukkaat oppimisedellytykset, riittävä oppimisen tuki sekä toiminnallisesti ja pedagogisesti kestävä kouluverkko. Tämä edellyttää muutosten huolellista valmistelua ja toimeenpanoa, selkeää viestintää, sujuvia siirtymäjärjestelyjä, oppilaiden hyvinvoinnin ja tuen varmistamista sekä turvallisten koulumatkojen järjestämistä.

Kyselyaineiston perusteella kaikkien koulujen oppilaat kokevat nykyisen koulunkäyntinsä pääosin turvalliseksi, myönteiseksi ja arjeltaan toimivaksi. Vastauksissa korostuvat koulun tuttuus, kaverisuhteet, ryhmään kuulumisen kokemus, aikuisten tuki sekä koulumatkan sujuminen. Arvioitava muutos kohdistuu siten oppilaiden näkökulmasta vakiintuneeseen ja pääosin hyvin toimivaan koulunkäynnin arkeen.

Lapsivaikutusten arvioinnin yleinen osuus on esityksen oheismateriaalina.

Lapsivaikutusten arviointien päätöksenteon yleiset perustelut

Lapsivaikutusten arvioinnissa on tarkasteltu vaihtoehtoina Hajalan, Teijon, Hähkänän ja Sirkkulan koulujen toiminnan jatkamista sekä koulujen lakkauttamista osana kaupungin kouluverkon kokonaisratkaisua. Koulujen toiminnan jatkaminen tukisi lyhyellä aikavälillä oppilaiden turvallisuuden tunnetta, osallisuuden kokemusta ja arjen ennakoitavuutta. Oppilasmäärän pitkäaikainen lasku kuitenkin heikentää edellytyksiä ylläpitää nykyistä kouluverkkoa pedagogisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Kouluverkon muutoksilla voidaan vahvistaa oppimisen tuen, opiskeluhuollon palvelujen, erityisopetuksen ja muiden pedagogisten järjestelyjen toteutumista sekä turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat oppimisedellytykset koko kaupungin oppilaille. Lakkautettavaksi ehdotettujen koulujen oppilaiden näkökulmasta muutokseen voi siirtymävaiheessa liittyä turvallisuuden tunteen heikkenemistä, huolta kaverisuhteiden jatkuvuudesta sekä muutoksia arjen sujuvuuteen.

Kielteisiä vaikutuksia tulee lieventää huolellisella valmistelulla, oikea-aikaisella viestinnällä, oppilaiden kuulemisella, tutustumisjärjestelyillä, ryhmäytymisen tukemisella, kaverisuhteiden huomioimisella sekä turvallisten koulumatkojen ja oppimisen tuen jatkuvuuden varmistamisella. Kokonaisuutena arvioiden Hajalan, Teijon, Hähkänän ja Sirkkulan koulujen mahdollinen lakkauttaminen voidaan lapsen edun näkökulmasta katsoa perustelluksi, mikäli ratkaisu toteutetaan osana koko kouluverkkoa koskevaa huolellisesti valmisteltua kokonaisuutta ja muutoksen tukitoimet toteutetaan käytännössä.

Huoltajien ja kuntalaisten kuuleminen kouluverkkotarkastelun valmistelussa

Huoltajille ja kuntalaisille järjestettiin kaksi kuulemistilaisuutta 24. ja 25.2.2026. Kuulemistilaisuuksista ilmoitettiin erikseen esityksessä mukana olevien koulujen huoltajille Wilma-viestillä. Lisäksi kuulemistilaisuudesta tiedotettiin huoltajia ja kuntalaisia lehti-ilmoituksilla ja kaupungin viestintäkanavissa. Huoltajia ja kuntalaisia tiedotettiin mahdollisuudesta jättää lausunto tai mielipide kouluverkkovalmistelusta kaupungin kirjaamoon. Lausuntoja ja mielipiteitä jätettiin 11.3.2026 mennessä yhteensä 51 kappaletta koko valmistelua koskien.

Hajalan koulun toiminnan tarkastelu oppimisympäristöselvityksen linjauksen pohjalta

Oppimisympäristöselvityksen (kaupunginvaltuusto 24.2.2020 § 13) yhteydessä on päätetty seuraavasta linjauksesta: Jos koulun oppilaiden lukumäärä alittaa kolme kertaa viiden vuoden aikana 42, niin kolmannen alituskerran jälkeen otetaan kantaa koulun jatkamisen tarkoituksenmukaisuuteen. Ensimmäinen tarkastelukohta on 20.9.2020.

Hajalan koulun oppilasmäärät:

lk	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031	2031-2032
1	5	1	3	2	3	3	3
2	6	5	1	3	2	3	3
3	5	6	5	1	3	2	3
4	4	5	6	5	1	3	2
5	7	4	5	6	5	1	3
6	3	7	4	5	6	5	1
	30	28	24	22	20	17	15

Suoritetun tarkastelun perusteella Hajalan koulun oppilasmäärän todetaan täyttävän oppimisympäristöselvityksen mukaisen linjauksen. Koulussa on ajankohtaisesti kolme opetusryhmää, mutta oppilasmäärän lasku aiheuttanee yhden opetusryhmän vähenemisen, jolloin koulussa olisi enää kaksi opetusryhmää. Alakoulussa annetaan opetusta vuosiluokilla 1–6 ja useamman kuin kahden vuosiluokan sijoittaminen samaan opetusryhmään eli yhdysluokkaan vaikeuttaa opetus suunnitelman mukaista opetuksen järjestämistä.

Hajalan koulun voidaan todeta sijaitsevan kohtuullisen matkan päässä seuraavasta alakoulusta. Hajalan koulun läheisyydessä sijaitsee Mustamäen koulu reilun seitsemän kilometrin päässä. Lisäksi Armfeltin koulu sijaitsee Hajalan koulusta noin 10 kilometrin päässä. Hajalan koulun oppilaat on alustavasti suunniteltu sijoitettavan Armfeltin tai Mustamäen kouluun. Liitteessä on esitetty Armfeltin ja Mustamäen koulun oppilasmäärien ennusteet. Kummassakin koulussa oppilasmäärä on laskemassa kymmenillä oppilailla.

Lukuvuonna 2025–2026 Hajalan koulun 30 oppilaasta 12:lla on lakisääteinen koulumatkaetus. Heistä tilauskuljetuksissa on kaksi kolmasosaa. Jos Hajalan koulu lakkautetaan, muutamia alle viiden kilometrin päässä Mustamäestä asuvia lukuun ottamatta kaikki Hajalan oppilaat tulisivat koulumatkaetuuden piiriin. Kuljetettavien määrä kasvaisi alkuun vajaalla 20 oppilaalla, joista suurimman osan koulumatkat voitaisiin hoitaa Paikulla. Oppilaiden kuljetus joukkoliikenteellä ei lisää kaupungin ulkoisia kuljetuskustannuksia.

Lapsivaikutusten arviointi, Hajalan koulukohtainen osuus

Koulun arvioinnissa korostuu erityisesti tutun ympäristön merkitys sekä huoli koulun vaihtumisen vaikutuksista arjen rytmiin, koulupäivän

sujuvuuteen, työrauhaan, koulukuljetuksiin ja vapaa-aikaan. Samalla osa oppilaista tunnistaa muutoksessa myös myönteisiä mahdollisuuksia, kuten uudet kaverisuhteet ja suuremman kouluyhteisön tarjoamat mahdollisuudet.

Lapsivaikutusten koulukohtainen osuus on esityksen oheismateriaalina.

Yhteenveto päätöksen valmistelun perusteista

Kouluverkon tarkastelu perustuu Salon kaupungin voimakkaasti laskevaan oppilasmäärään, joka heijastuu suoraan opetuksen järjestämisen edellytyksiin, koulutilojen käyttöasteeseen ja kaupungin taloudelliseen kantokykyyn. Oppilasmäärien pitkään jatkunut väheneminen sekä ennusteet tulevista vuosista osoittavat, että nykyisen laajuista kouluverkkoa ei ole mahdollista ylläpitää laadukkaasti eikä taloudellisesti kestäväällä tavalla.

Oppilasmäärän väheneminen tulee näkymään Hajalan koulussa opetusryhmien määrän laskuna kolmesta kahteen opetusryhmään. Usean vuosiluokan opettaminen samassa ryhmässä heikentää opetussuunnitelman mukaisten tavoitteiden toteutumista ja lisää eroja koulujen välillä.

Hajalan koulun lakkauttamista puoltavat pedagogiset syyt liittyvät erityisesti oppimisen tuen laatuun ja yhdenvertaiseen saatavuuteen. Suuremmat kouluyksiköt mahdollistavat monipuolisemmat tukipalvelut, kuten erityisopettajien ja opiskeluhuollon säännöllisen saatavuuden sekä joustavat pienryhmäjärjestelyt. Oppimisen tuki toteutuu tällöin systemaattisemmin ja oppilaiden oikea-aikainen tuki varmistuu.

Esittelijä

Sivistyspalveluiden johtaja

Päätösehdotus

Opetuslautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Hajalan koulu lakkautetaan 1.8.2027 alkaen.

Päätös

Tiedoksianto

Toimistopalvelut